

De heer Ben WEYTS

Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand

Kreupelenstraat 2

1000 Brussel

Contactpersoon

ewoud.desadeleer@vlor.be

mvalcke@serv.be

Ons kenmerk

AR-VAST BUREAU-COR-2021-014

SERV_BR_20210617_Oproepduaalleren

Brussel

17 juni 2021

Gezamenlijke oproep Vlor-SERV Afstuderen in coronatijd – Hernieuwd engagement voor werkplekieren en duaal leren

Geachte mijnheer de minister,

De Vlor en de SERV vragen in een gezamenlijke oproep aandacht voor de bijzondere omstandigheden waarin een grote groep jonge mensen deze maand de secundaire school achter zich laat. Beide adviesraden hernieuwen daarnaast hun engagement voor een aantrekkelijk en sterk duaal leren en werkplekieren.

In bijlage vindt u de volledige tekst, met daarin ook zes actielijnen voor de verdere groei van duaal leren.

Met vriendelijke groeten

Ann Verreth
voorzitter Vlor

Ann Vermorgen
voorzitter SERV

Mia Douterlungne
administrateur-generaal Vlor

Pieter Kerremans
administrateur-generaal SERV

Brussel, 17 juni 2021

Gezamenlijke oproep Vlor-SERV

Afstuderen in coronatijd – Hernieuwd engagement voor werkplekleren en duaal leren

De Vlor en de SERV vragen met deze gezamenlijke oproep aandacht voor de bijzondere omstandigheden waarin een grote groep jonge mensen deze maand de secundaire school achter zich laat. Beide adviesraden hernieuwen ook hun engagement voor een aantrekkelijk en sterk duaal leren en werkplekleren.

Afstuderen in coronatijd

De overheid, de scholen en de ondernemingen hebben het voorbije anderhalf jaar onderwijs en opleiding moeten garanderen op momenten dat onderwijsinstellingen en ondernemingen niet normaal konden functioneren en het niet evident of zelfs onmogelijk was om in te staan voor praktijkvakken en werkplekleren. Toekomstgericht moet er overleg komen over scenario's opdat leren en kwalificeren tijdens crisissituaties niet in het gedrang komt, onder andere door te werken met flexibele en adaptieve trajecten.

Veel jongeren zullen zich 2020-2021 herinneren als een heel bijzonder en vaak moeilijk schooljaar. Maar ondanks Covid-19 is juni ook dit jaar hét moment waarop leerlingen het secundair onderwijs afsluiten met een kwalificatie op zak waarmee ze verder kunnen studeren of hun loopbaan kunnen starten. Een groeiende groep jongeren behaalt die kwalificatie dankzij werkplekleren en via duaal leren.

Welk pad ze ook kiezen, de Vlor en de SERV maken zich sterk dat de onderwijsverstrekkers en de werkgevers alle kansen zullen geven, bv. via een intense aanvangsbegeleiding of een uitgebouwd onthaalbeleid, aan alle jongeren die nu uitstromen uit het secundair onderwijs in moeilijke leeromstandigheden.

Engagement voor werkplekleren en duaal leren

Leerwegen met een component leren op de werkplek, zoals het duaal leren, bieden al langer een troef voor het behalen van een kwalificatie en een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Om volgend schooljaar weer alle kansen en opportuniteiten waar te maken die deze leerwegen bieden, spreken de onderwijs- en werkpartners met deze gezamenlijke oproep hun blijvend engagement uit voor werkplekleren en duaal leren.

De Vlor en de SERV blijven ook achter de actiepunten staan die de onderwijs- en werkpartners in het Vlaams Partnerschap Duaal Leren in september vorig jaar formuleerden. Deze waren gericht op de korte termijn, om bij het begin van een nieuw schooljaar te zorgen voor een doorstart van duaal leren, maar ook op de middellange termijn, met het oog op de verduurzaming van duaal leren in het opleidingslandschap.

Werkplekleren en duaal leren: duidelijke taal

Stage, werkplekleren, duaal leren, ... het zijn heel wat verschillende begrippen die niet altijd zuiver gehanteerd worden. De Vlor en de SERV willen de begrippen dan ook helder omschrijven. Werkplekleren is de alomvattende term voor alle vormen van leren in een onderneming. Meest gekend is zonder twijfel de stage, in alle beroepsgerichte en technische opleidingen zijn een aantal dagen stage voorzien. Voor werkzoekenden zijn er trajecten naar werk met enkel werkplekleren, denk maar aan de succesvolle formule IBO (individuele beroepsopleiding).

Duaal leren is een doorgedreven vorm van werkplekleren, waarbij de jongere niet alleen competenties die aangeleerd worden op school kan oefenen en verdiepen op de werkplek, maar er ook nieuwe competenties kan verwerven. De lerende zal dus een aanzienlijk deel van de opleiding op de werkplek leren. De opleiding krijgt vorm door een nauwe samenwerking tussen scholen, sectoren en ondernemingen. De leerling, de onderneming en de school sluiten een contract af. Afhankelijk van het contract, ontvangt de leerling een leervergoeding. De onderneming moet erkend zijn om een duale opleiding te kunnen aanbieden en mentoren volgen een opleiding om leerlingen kwalitatief te kunnen begeleiden. Via duaal leren kan een individueel traject worden uitgestippeld, op maat van leerling en onderneming. Dat biedt een interessante leerweg voor heel wat leerlingen.

Acties voor verdere groei

De Vlor en de SERV benadrukken het belang van werkplekleren en duaal leren en willen deze samen met alle betrokkenen mee aanmoedigen, stimuleren en versterken. De adviesraden zien daartoe zes actielijnen:

1. Klare taal hanteren

De Vlor en de SERV benadrukken het belang van een juist gebruik van de termen en maximale duidelijkheid voor alle betrokken actoren. Duaal leren is een specifieke vorm van werkplekleren. Het mag geen containerbegrip worden.

De geplande uitrol van duaal leren in het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs biedt verdere kansen, maar zal een invulling moeten krijgen die aangepast is aan deze onderwijsniveaus en tegelijk trouw blijft aan de principes van duaal leren.

2. Inzetten op begeleiding

De diverse vormen van werkplekleren in Vlaanderen vragen heel wat begeleidingscapaciteit van onderwijsinstellingen en opleidingscapaciteit van ondernemingen. Heel veel mensen, waaronder vakleerkrachten en trajectbegeleiders op school, mentoren in de ondernemingen en medewerkers uit sectoren zetten zich in om van duaal leren een succes te maken. Kwaliteit blijven

garanderen is een continue opdracht, waarin geïnvesteerd moet worden door alle betrokken actoren.

3. Inzetten op matching

De Vlor en de SERV brengen onder de aandacht dat die trajectbegeleiders, sectormedewerkers en werkplekbegeleiders beschikbaar zijn om elke duale leerling te matchen met een onderneming. Die ondersteuning moet maximaal benut worden. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid om heel precies na te gaan en te signaleren waar er zich problemen voordoen op vlak van de matching tussen leerlingen en leerwerkplekken en een oplossing aan te reiken, zodat elke leerling een geschikte onderneming kan vinden om zijn of haar opleiding te volgen.

4. Inzetten op aanbod

De Vlor en de SERV menen dat een goede matching gebaat is bij een gericht, doordacht en overlegd aanbod aan duale trajecten. Dat aanbod houdt rekening met de interesses van een diverse populatie leerlingen en met het regionaal economisch weefsel en de (regionale) arbeidsmarktnoden. De aanwezigheid van voldoende erkende en/of potentiële leerwerkplekken, en tewerkstellingsmogelijkheden na de opleiding, is immers mee cruciaal voor het slagen van een duale leerweg.

5. Voortgezet en doelgericht sensibiliseren

De Vlor en de SERV vragen een doorgedreven, doel- en doelgroepgerichte sensibilisering zodat het duaal leren verder kan groeien. Zodoende zien meer jongeren de kansen die duaal leren hen kan bieden en krijgen de vele voor duaal erkende ondernemingen de mogelijkheid om een jongere te begeleiden en op te leiden. Deze sensibilisering richt zich naar leerlingen, ouders, scholen, centra voor leerlingenbegeleiding, sectoren en ondernemingen.

Het doel is dat leerlingen goed geïnformeerd en aangemoedigd worden om de mogelijkheden van duaal leren te verkennen. Ouders worden goed geïnformeerd zodat ze vertrouwen krijgen in het partnerschap tussen de school en de onderneming. Centra voor leerlingenbegeleiding nemen verder hun rol op voor het informeren en oriënteren. Scholen worden gestimuleerd om te vernieuwen en samen te werken. Sectoren en ondernemingen zetten in de nabije toekomst niet enkel in op kwantiteit maar ook verder op kwaliteit en communicatie. De overheid faciliteert die processen.

6. Een goede, sterke leerweg voorzien voor alle leerlingen

De Vlor en de SERV herhalen hun bezorgdheid dat veel, vaak kwetsbare, leerlingen geen plaats zullen vinden in het stelsel van duaal leren. Beide adviesraden herhalen de vraag voor een complementair aanbod van leerwegen waarin alle jongeren hun plaats vinden. Om het risico op ongekwalificeerde uitstroom niet te verhogen, moet er ook in die jongeren geïnvesteerd worden door een aangepast leertraject te voorzien.